

**I. W. Woronin, A. A. Sienkiewicz,
W. A. Bugajew — EKONOMICZNA
EFEKTYWNOŚĆ W GOSPODARSTWIE
LEŚNYM I W LASACH POŁOCHRONNYCH
(EKONOMICZESKAJA EFEKTYWNOŚĆ
W LESOCHOZJAJ-**

STWIENNOM I AGROLESOMELIORATYWNOM PROIZWODSTWIE). Wyd.: „Lesnaja Promyszlenost”, Moskwa 1975 (s. 176, tab. 60, ryc. 1, poz. bibliogr. 146).

Autorami książki pt. „Ekonomiczna efektywność w gospodarstwie leśnym i w lasach polochronnych” są wybitni, często cytowani w polskim piśmiennictwie leśnym uczeni radzieccy, specjaliści w zakresie ekonomiki leśnictwa. We wstępie omawianej książki Autorzy podkreślają, że racjonalne wykorzystanie zasobów leśnych ZSRR wiąże się z koniecznością coraz większej ingerencji człowieka w procesy reprodukcji leśnej, jak również z koniecznością stałego podwyższania produktywności lasów. Wiąże się zatem z koniecznością ponoszenia coraz większych nakładów na działalność gospodarczą w leśnictwie.

Wymienione nakłady ponoszone w formie nakładów bieżących oraz nakładów inwestycyjnych szybko wzrastają i w ostatnich latach osiągnęły poziom rzędu kilkuset milionów rubli rocznie. Jak jednak wiadomo, poszczególne warianty konkretnych rodzajów przedsięwzięć gospodar-

czych w leśnictwie mogą być wykonywane przy ponoszeniu różnych pod względem wielkości nakładów pracy i różnych nakładów pieniężnych, przy czym nakłady te będą dostarczały niejednakowych efektów i będą się charakteryzowały niejednakową ekonomiczną efektywnością. Dlatego też problemy teoretyczne i metodyczne związane z określaniem ekonomicznej efektywności przedsięwzięć gospodarczych w leśnictwie oraz leśnych przedsięwzięć agromelioracyjnych, jak również problemy teoretyczne i metodyczne związane z optymalizacją ekonomicznej efektywności tych przedsięwzięć, mają dla nauki i praktyki leśnej szczególne znaczenie.

Autorzy podkreślają ponadto, że w ciągu ostatnich kilkunastu lat ukazało się sporo publikacji poświęconych problematyce ekonomicznej efektywności w gospodarstwie leśnym, co jest niewątpliwie zjawiskiem korzystnym i świadczącym o dużej aktualności tej problematyki. W projektach rozwiązań wysuwanych przez poszczególnych autorów pojawiły się jednak również pewne niejasności, zarówno w sprawach pojmowania efektów i efektywności gospodarowania jak i w metodach ich określania. Powyższe okoliczności skłoniły Autorów do podjęcia pracy nad publikacją mającą na celu kompleksowe naświetlenie teoretycznych i metodycznych podstaw rachunku ekonomicznej efektywności gospodarowania w leśnictwie oraz sprostowanie niektórych błędnych ujęć.

Stosownie do sformułowanego celu, Autorzy pracy dokonali szczegółowej, krytycznej analizy teoretycznych i metodycznych podstaw określania ekonomicznej efektywności w gospodarstwie leśnym oraz w lasach spełniających funkcje ochronne i agromelioracyjne. Jednocześnie przedstawili nowe metody określania ekonomicznej efektywności zakładania upraw leśnych, wyboru składu gatunkowego drzewostanów, cięć pielęgnacyjnych, rekonstrukcji drzewostanów oraz innych przedsięwzięć gospodarczych w leśnictwie. Przedstawili także sposoby określania ekonomicznej efektywności leśnych pasów ochronnych i wykorzystania ochronnych funkcji lasu oraz ekonomiczną efektywność przy sporządzaniu planów urzędniowych i przy sporządzaniu prognoz wieloletnich.

Wymieniony zakres problematyki został przez Autorów przedstawiony w sposób przejrzysty i zwięzły w następujących pięciu rozdziałach:

W rozdziale I pt. „Znaczenie ekonomicznej efektywności w działalności gospodarczo leśnej i agromelioracyjnej oraz specyfika jej obliczania” przedstawione zostały funkcje gospodarstwa leśnego w warunkach postępu naukowo-technicznego oraz ogólne pojęcia i zasady dotyczące ekonomicznej efektywności produkcji leśnej.

W rozdziale II pt. „Obliczanie ekonomicznej efektywności” przeanalizowano ogólną metodykę określania ekonomicznej efektywności inwestycji, metodykę określania ekonomicznej efektywności produkcji leśnej, a ponadto wyjaśniono specyfikę jaka występuje przy określaniu ekonomicznej efektywności przedsięwzięć agromelioracyjnych.

W rozdziale III pt. „Ekonomiczna efektywność przedsięwzięć gospodarczych w leśnictwie” dokonano szczegółowej charakterystyki teoretycznych i metodycznych problemów ekonomicznych dotyczących obliczania ekonomicznej efektywności zakładania upraw leśnych, wyboru składu gatunkowego drzewostanów, wyboru przedsięwzięć zmierzających do podwyższenia produktywności lasów za pomocą doprowadzania składu gatunkowego drzewostanów do zgodności z warunkami siedliskowymi, obli-

czania efektywności zabiegów pielęgnacyjnych, ekonomicznej oceny różnych systemów głównego użytkowania lasu, obliczania ekonomicznej efektywności rekonstrukcji drzewostanów oraz ekonomicznej efektywności robót odwadniających. Pozostałe podrozdziały zawierają dane dotyczące sposobów ekonomicznego uzasadnienia efektywności przedsięwzięć z zakresu ochrony lasu, obliczanie ekonomicznej efektywności ubocznego użytkowania lasu, obliczania nakładów na nawożenie lasu, obliczania ekonomicznej efektywności zastosowania nawozów i herbicydów w szkółkach leśnych, a także dane o normatywach produkcji leśnej.

W rozdziale IV pt. „Ekonomiczna efektywność lasów polochronnych” przedstawiono ekonomiczną klasyfikację lasów polochronnych, omówiono ogólnogospodarczą efektywność lasów pierwszej grupy, ekonomiczną efektywność lasów ochronnych w górach oraz efekty wpływu lasów ochronnych na działalność drogowo-transportową. Szeroko przeanalizowano problemy dotyczące ekonomicznej efektywności lasów agromeliorycyjnych przedstawiając sposób zbierania materiałów, technikę szacowania poszczególnych wielkości itp.

W rozdziale V pt. „Ekonomiczna efektywność przy sporządzaniu planów urządzania lasu i wieloletnim prognozowaniu” przedstawiono podstawy określania ekonomicznej efektywności przy sporządzaniu planów urzędzeniowych oraz sposoby sporządzania ekonomicznego uzasadnienia w prognozach długoterminowych.

Poszczególne zagadnienia omawiane w książce są oparte na gruntownej analizie teoretycznej, a ponadto bogato udokumentowane materiałem empirycznym. Na tle dokonanych badań Autorzy formułują także szereg wniosków odnośnie kierunków dalszych badań w zakresie ekonomicznej efektywności gospodarowania w leśnictwie. Wskazują m. in. na potrzebę opracowania normatywów ekonomicznej efektywności dla głównych rodzajów przedsięwzięć gospodarczych w leśnictwie.

Książka „Ekonomiczna efektywność w gospodarstwie leśnym i w lasach polochronnych” wzbogaca naukę i praktykę ekonomiki leśnictwa krajów socjalistycznych o nowe wartości. Praca zainteresuje na pewno pracowników naukowych i gospodarczych zajmujących się ekonomicznymi problemami gospodarki leśnej.

Tadeusz Marszałek